

UZASADNIENIE**uchwały Komisji Habilitacyjnej powołanej przez Centralną Komisję ds. Stopni i Tytułów w sprawie przeprowadzenia postępowania habilitacyjnego dla nadania dr. inż. Piotrowi Tadeuszowi Gołosowi stopnia doktora habilitowanego**

dotyczy: uchwały Komisji Habilitacyjnej z dnia 7 marca 2019 r.

1. Informacje ogólne

Dr inż. Piotr Tadeusz Gołos jest absolwentem Wydziału Leśnego Szkoły Głównej Gospodarstwa Wiejskiego (SGGW) w Warszawie. W 1994 r. uzyskał dyplom magistra inżyniera leśnictwa na podstawie pracy magisterskiej pt. „Stan i organizacja prywatnych firm leśnych w Polsce”. Po ukończeniu studiów podjął pracę w Zakładzie Ekonomiki i Polityki Leśnej (obecnie Zakład Zarządzania Zasobami Leśnymi) w Instytucie Badawczym Leśnictwa (IBL), początkowo na stanowisku asystenta, a od 2002 r. do chwili obecnej na stanowisku adiunkta.

W 2001 r., również na Wydziale leśnym SGGW, Habilitant obronił rozprawę doktorską pt. „Wycena wartości ekonomicznej rekreacyjnej funkcji lasu na przykładzie Leśnego Kompleksu Promocyjnego Gostynińsko-Włocławskiego”, zrealizowaną pod kierownictwem prof. dr. hab. Andrzeja Klocka. Ponadto, w 2009 r. ukończył Studium Rzeczoznawstwa Majątkowego, Pośrednictwa Obrotu Nieruchomościami i Zarządzania Nieruchomościami na Wydziale Prawa i Administracji Uniwersytetu Warszawskiego. Obecnie Habilitant pełni funkcję Zastępcy Dyrektora IBL ds. Ekonomicznych.

2. Ocena osiągnięcia naukowego

Jako osiągnięcie naukowe stanowiące podstawę ubiegania się o stopień naukowy doktora habilitowanego, wynikające z art. 16 ust. 2 ustawy z dnia 14 marca 2003 r. o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki (Dz. U. z 2017 r. poz. 1789), dr inż. Piotr T. Gołos wskazał monografię pt. „Społeczne i ekonomiczne aspekty pozaprodukcyjnych funkcji lasu i gospodarki leśnej – wyniki badań opinii społecznej”, wydaną w 2018 r. w Pracach Instytutu Badawczego Leśnictwa, seria Rozprawy i Monografie. Praca składa się z 326 stron, zawiera 38 tabel i 15 rycin oraz 9 załączników. W wykazie literatury wymienionych jest 519 pozycji, w tym 13 opracowań własnych Autora.

Oceniając osiągnięcie naukowe Habilitanta, prof. dr hab. Józefa Famielec zwróciła uwagę, że tytuły rozdziałów w monografii nie informują o przedmiocie i problemach badawczych, natomiast podkreśliła merytoryczność tytułów podrozdziałów. Omawiając cel pracy Recenzentka stwierdziła, że Habilitant nie sformułował hipotez badawczych, za to zawarł kilka hipotez domyślnych, będących ciekawymi założeniami wynikającymi z analizy teoretycznej, np. dwa pytania postawione w ramach omawiania podejścia do świadomości ekologicznej (s. 38). Recenzyjny niedosyt dotyczący braku wyraźnie sformułowanych hipotez badawczych wynika także z tytułu pracy, w którym Habilitant sugeruje wyodrębnienie społecznych i ekonomicznych

aspektów funkcji lasu i gospodarki leśnej, co powinno być przedmiotem tych hipotez. Zdaniem Recenzentki, zawarte w dyskusji wyniki założenie Autora pozwalające zdefiniować współczesny model zarządzania gospodarstwem leśnym, w którym coraz większe znaczenie ma udział społeczeństwa, świadczy o Jego wkładzie w rozwój ekonomii behawioralnej, warunkującej rozwój nauk leśnych. Ponadto, prof. dr hab. Józefa Famielec zwróciła uwagę, że dr inż. Piotr T. Gołos szacując hipotetyczne wartości świadczeń pozaprodukcyjnych lasu, dostarcza pierwszych takich informacji w Polsce dla gospodarki leśnej. To ważny argument przede wszystkim w szacowaniu kosztów i korzyści środowiskowych, zastosowania społeczno-ekonomicznej efektywności oceny publicznych przedsięwzięć inwestycyjnych. Ponadto oryginalne i ciekawe są także wyniki wielowątkowych i przestrzennie zróżnicowanych badań nad zaufaniem respondentów do instytucji publicznych i leśników w zakresie gospodarowania środkami finansowym, które Habilitant z pewnymi zastrzeżeniami ocenił na duże.

Z kolei dr hab. Janusz Kocel, ocenił cel osiągnięcia naukowego jako nie budzący zastrzeżeń, natomiast rozdział „Przegląd literatury” jako bogate studium przybliżające podstawy teoretyczne i metodyczne, umożliwiające poprawną interpretację i analizę wyników badań. Omawiając rozdział „Wyniki badań” Recenzent podkreślił, że badania ilościowe zostały przeprowadzone przez Habilitanta w formie wywiadów prowadzonych z wykorzystaniem autorskiego kwestionariusza. To pozwoliło Autorowi ustalić preferencje społeczne dotyczące publicznych funkcji lasu i gospodarki leśnej, wraz z wyceną ich wartości *quasi* rynkowej. Za cenne w rozdziale „Dyskusja wyników badań” Recenzent uznał uwagi Habilitanta dotyczące uszeregowania funkcji wskazywanych przez respondentów, podkreślając przy tym, że sposób korzystania z lasu oraz oczekiwania społeczne w tym zakresie kształtowane są przez takie czynniki, jak: kultura, tradycja i zwyczaje utrwalone w społeczeństwie oraz poziom jego rozwoju społeczno-ekonomicznego. Dr hab. Janusz Kocel podsumowując ocenę osiągnięcia naukowego stwierdził, że Habilitant wykazał się bardzo dobrą znajomością przedmiotu analizowanych zagadnień, co pozwoliło Mu na przeprowadzenie przyjętych procedur badawczych i osiągnięcie zamierzonego celu badań. Dr inż. Piotr T. Gołos wniósł istotny wkład w rozwój wiedzy o społecznych i ekonomicznych aspektach pozaprodukcyjnych funkcji lasu i gospodarki leśnej. Praca ta cechuje się oryginalnością popartą wnikliwą analizą wyników szeroko zakrojonych badań ilościowych, oraz jakościowych. Oceniane osiągnięcie naukowe ma również duże znaczenie aplikacyjne, gdyż jest źródłem cennych informacji przydatnych w praktyce gospodarczej Lasów Państwowych. Ponadto pozwala prawidłowo zdefiniować współczesny model zarządzania gospodarstwem leśnym, w którym coraz większe znaczenie ma udział społeczeństwa, jego opinie oraz oczekiwania.

Zdaniem dr hab. Tadeusza Moskalika, problem badawczy, którym zajął się Autor jest interesujący z teoretycznego i praktycznego punktu widzenia. We „Wprowadzeniu” Habilitant słusznie zauważył, że postrzeganie przez społeczeństwo współczesnego modelu leśnictwa jest zdeterminowane poprzez zmieniające się wymagania w stosunku do terenów leśnych, związane przede wszystkim z dynamicznym rozwojem cywilizacyjnym i ekonomicznym kraju. Zdaniem

Recenzenta rozdział ten jest nieco za długi, a mnogość przypisów może dekoncentrować uwagę czytelnika w odniesieniu do tekstu głównego. Rozdział „Cel i zakres rozprawy” zostały napisane w sposób poprawny, nie budzący większych zastrzeżeń, natomiast szkoda, że Autor scharakteryzował tylko cel główny, nie odnosząc się jednocześnie do celów cząstkowych. W tym samym rozdziale, przedstawiono założenia metodyczne, które – zdaniem Recenzenta – należało wyodrębnić w osobnym rozdziale. Dr hab. Tadeusz Moskalik podkreślił bardzo duży wkład pracy dr. inż. Piotra T. Gołosa związany z dotarciem do respondentów oraz z przeprowadzeniem wywiadów, których łącznie było około 7 tys. Niepotrzebnie Habilitant podkreślił, że w wielu przypadkach niektóre zagadnienia są tylko sygnalizowane, a treść rozdziałów nie wyczerpuje problematyki zawartej w ich tytułach. Zdaniem Recenzenta, jest rzeczą naturalną, że tego typu opracowania często nie rozwiązują poszczególnych problemów do końca, będąc jednocześnie impulsem do dalszych rozważań. Ponadto Recenzent podkreślił, że w pracy brakuje ważnego, wyodrębnionego rozdziału związanego z hipotezą badawczą. Rozdział „Wyniki badań” jest najcenniejszą częścią rozprawy, pod względem poznawczym i praktycznym. Wyniki badań przedstawiono bardzo precyzyjnie, w sposób logiczny, nie budzący zastrzeżeń Recenzenta. Natomiast rozdział „Dyskusja wyników badań” można było znacznie skrócić, gdyż zawiera powtórzenia z poprzedniego rozdziału, a prowadzone rozważania należało poprowadzić na nieco większym stopniu uogólnienia.

Zdaniem wszystkich recenzentów monografia jest opracowaniem własnym Autora i jej poziom naukowy spełnia standardy habilitacyjne. Napisana jest w sposób klarowny i poprawny językowo. Wszyscy podkreślili niezwykle bogaty pod względem ilościowym przegląd literatury. Wątpliwości recenzentów wzbudził brak rozdziału „Wnioski”, które zostały zawarte w streszczeniu angielskim oraz w Autoreferacie.

3. Ocena aktywności naukowej

Zainteresowania naukowe dr. inż. Piotra T. Gołosa dotyczą ekonomiki leśnictwa ze szczególnym uwzględnieniem:

- a) problematyki wartościowania zasobów gospodarki, ze szczególnym uwzględnieniem ich nierynkowej części (pozaprodukcyjnych funkcji lasu) wraz z aspektami społecznymi zmierzającymi do identyfikacji oczekiwań i preferencji w zakresie rekreacyjnej funkcji lasu,
- b) zagadnień dotyczących społecznych i ekonomicznych aspektów gospodarki leśnej w lasach prywatnych,
- c) aspektów związanych z oceną roli i znaczenia lasu oraz gospodarki leśnej w rozwoju społecznym i gospodarczym regionu oraz w skali kraju.
- d) problematyki wykorzystania drewna do celów energetycznych.

Dorobek naukowy Habilitanta obejmuje:

- 11 publikacji wydanych w czasopismach z listy A MNiSW (w tym 10 po doktoracie); wszystkie publikacje ukazały się w czasopiśmie Sylwan;
- 16 publikacji wydanych w czasopismach z listy B MNiSW (wszystkie po doktoracie); publikacje ukazały się w czasopismach: Folia Forestalia Polonica, Seria A - Forestry, Leśne Prace Badawcze, Journal of Water and Land Development, International Journal of Agricultural Resources, Governance and Ecology;
- 46 dokumentacji prac badawczych i ekspertyz (34 po doktoracie),
- udział w 3 projektach z KBN i NCN, w tym w dwukrotnie jako kierownik oraz w 34 projektach zleconych przez Dyрекcję Generalną Lasów Państwowych oraz Ministerstwo Środowiska,
- 25 referatów, w tym 2 wygłoszone na konferencjach międzynarodowych, 23 na konferencjach krajowych (22 po doktoracie),
- 13 publikacji w materiałach konferencyjnych (12 po doktoracie)
- 5 redakcji opracowań zwartych (4 po doktoracie) oraz 11 rozdziałów w monografiach (10 po doktoracie),
- 28 publikacji popularno-naukowych (22 po doktoracie) oraz 4 doniesienia naukowe,

Kandydat uzyskał 4 nagrody dyrektora IBL, w tym 2 za publikacje naukowe, 1 za organizację szkoleń i studiów podyplomowych, 1 za rozprawę doktorską.

Dorobek naukowy Habilitanta charakteryzują następujące wskaźniki bibliometryczne:

- sumaryczny IF = 3,89;
- liczba punktów MNiSW = 276;
- Index Hirscha wg. bazy Web of Science = 3,
- liczba cytowań (bez autocytowań) wg bazy Web of Science = 16.

Oceniając dorobek w zakresie osiągnięć naukowych Habilitanta, prof. dr hab. Józefa Famielca stwierdziła, że liczba publikacji jest skromna, ale ich poziom merytoryczny, wartość dodana i oryginalność godna uznania za dorobek habilitacyjny. Niedosyt budzi niski stopień umiędzynarodowienia tych publikacji. Z kolei dokumentacje prac badawczych mają znaczenie historyczne i prognostyczne, ponieważ dostarczają metod badania i wyników empirycznych procesów oraz zjawisk. Aktywność badawczą i ekspercką Habilitanta Recenzentka oceniła jako wyróżniającą. Ponadto podkreśliła, że publikacje pokonferencyjne wzbogacają i poszerzają pozostały dorobek naukowy, także w ujęciu ilościowym i zwiększają rozpoznanie Habilitanta w dyscyplinie naukowej leśnictwo.

Zdaniem dr hab. Janusza Kocela oceniany dorobek publikacyjny na obecnym etapie działalności naukowej dr. inż. Piotra T. Gołosa można określić jako wystarczający do uzyskania stopnia doktora habilitowanego. Uczestnictwo Habilitanta łącznie w wielu projektach

badawczych świadczy o tym, że jest On uznanym specjalistą z zakresu szeroko rozumianej gospodarki leśnej i osobą skuteczną w uzyskiwaniu środków na finansowanie badań z różnych źródeł. Ponadto Recenzent ocenił wysoko działalność Habilitanta w zakresie udziału w konferencjach naukowych.

Dr hab. Tadeusz Moskalik zwrócił uwagę na niezbyt wysokie wskaźniki bibliograficzne charakteryzujące dorobek w zakresie publikacji naukowych dr. inż. Piotra T. Gołosa, jednocześnie rekomendując konieczność umieszczania publikacji w wysoko punktowanych czasopismach zagranicznych. Podobnie, jak pozostali recenzenci, również dr hab. Tadeusz Moskalik stwierdził, że dużym osiągnięciem Habilitanta jest udział w wykonywaniu ekspertyz oraz opracowywaniu dokumentacji prac badawczych zleczanych IBL przez podmioty zewnętrzne. Zdaniem Recenzenta zauważalny jest niewielki udział Kandydata na konferencjach zagranicznych.

4. Ocena osiągnięć dydaktycznych, współpracy międzynarodowej i w zakresie popularyzacji nauki

Dr inż. Piotr T. Gołos pełnił następujące funkcje:

- Sekretarz Rady Naukowej IBL w latach 2008-2009,
- p.o. kierownika Zakładu Zarządzania Zasobami Leśnymi w latach 2010-2013,
- Zastępca Dyrektora Instytutu Badawczego Leśnictwa ds. Ekonomicznych od listopada 2013 r. do chwili obecnej.

Ponadto Habilitant przewodniczył Komitetom Organizacyjnym dwóch konferencji krajowych organizowanych w IBL oraz był koordynatorem jednego z paneli Narodowego Programu Leśnego.

Jego dorobek dydaktyczny i w zakresie popularyzacji nauki obejmuje:

- ćwiczenia z ekonomiki leśnictwa na Wydział Leśny SGGW w roku akademickim 1997/1998 (135 godz.)
- wykłady z i ćwiczenia z ekonomiki leśnictwa w Filii Uniwersytetu Łódzkiego w Tomaszowie Mazowieckim w roku akademickim 2011/2012 (15 godz. wykładów i 30 godz. ćwiczeń),
- wykłady z i ćwiczenia z ekonomiki leśnictwa Na Uniwersytecie Warmińsko-Mazurskim w Olsztynie w roku akademickim 2013/2014 (15 godz. wykładów i 30 godz. ćwiczeń),
- wykłady na studiach podyplomowych organizowanych przez SGGW, Uniwersytet Przyrodniczy w Poznaniu oraz Szkołę Główną Służby Pożarniczej (łącznie 51 godz.),
- wykłady na Niestacjonarnych Studiach Doktoranckich w IBL (łącznie 8 godz.),
- udziały z referatem w 8 szkoleniach,

- przygotowanie 2 szkoleń,
- autorstwo 28 publikacji popularno-naukowych oraz 4 doniesień naukowych,
- recenzje 12 publikacji w czasopismach międzynarodowych i krajowych,
- 4 jednodniowe wyjazdy zagraniczne na Łotwę, do Gruzji i Szwajcarii.

Wszyscy Recenzenci stwierdzili, że w zakresie dorobku dydaktycznego, popularyzatorskiego i organizacyjnego, dr inż. Piotr T. Gołos spełnia wymagania stawiane kandydatom ubiegającym się o stopień doktora habilitowanego.

5. Podsumowanie

Prof. dr hab. Józefa Famielec, podsumowując przedstawione osiągnięcie naukowe oraz pozostałe publikacje naukowe stwierdziła, że wnoszą one znaczny wkład w rozwój dziedziny nauk leśnych, w dyscyplinie leśnictwo. Stwierdziła także, że osiągnięcie naukowe i dorobek naukowy Habilitanta mają charakter interdyscyplinarny i wpisują się w nowy paradygmat nauki, który można określić mianem ekonomizacji leśnictwa. Warsztat naukowy i kompetencje badawcze dr. inż. Piotra T. Gołosa są dojrzałe, potrafi formułować i prowadzić samodzielne badania, w tym trudne badania opinii publicznej.

Dr hab. Janusz Kocel stwierdził, że osiągnięcia naukowe dr. inż. Piotra T. Gołosa pozwalają uznać Go za specjalistę z zakresu wartościowania publicznych funkcji lasu i gospodarki leśnej. Kandydat dobrze wykorzystuje wyniki własnych prac w działalności dydaktycznej, popularyzatorskiej i doradczej. Jego dorobek został znacznie powiększony po uzyskaniu stopnia naukowego doktora, a wskazane przez niego osiągnięcie naukowe stanowi istotny wkład w rozwój nauk leśnych, zwłaszcza w zakresie wartościowania pozaprodukcyjnych funkcji lasu i gospodarki leśnej.

Zdaniem dr. hab. Tadeusza Moskalika, dorobek dr. inż. Piotra T. Gołosa jest znaczący z naukowego punktu widzenia. Osiągnięcie naukowe poszerza wiedzę i wnosi nowe, oryginalne elementy badawcze w zakresie szeroko rozumianej ekonomiki leśnictwa. Habilitant wykazał się dużą dojrzałością metodyczną, dokonując trafnego wyboru metod badawczych.

Wszyscy Recenzenci uznali dorobek naukowy, dydaktyczno-popularyzatorski i organizacyjny za wystarczającą podstawę do nadania dr inż. Piotrowi T. Gołosowi stopnia naukowego doktora habilitowanego w dziedzinie nauk leśnych, dyscyplinie leśnictwo. Również pozostali członkowie Komisji wyrazili opinię, iż Kandydat spełnia wymogi stawiane kandydatom do stopnia doktora habilitowanego.

6. Wniosek końcowy

Konkluzje zamieszczone w recenzjach, jak i dyskusja w trakcie posiedzenia Komisji pozwalają stwierdzić, że dr inż. Piotr T. Gołos spełnia wymagania stawiane osobom

ubiegającym się o nadanie stopnia naukowego doktora habilitowanego, określone w Ustawie z dnia 14 marca 2003 r. o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki (Dz. U. z 2017 r., poz. 1789) oraz kryteria osiągnięć zawarte w Rozporządzeniu Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 1 września 2011 roku (Dz. U. Nr 196, poz. 1165). Komisja jednomyślnie pozytywnie opiniuje przedmiotowy wniosek o nadanie dr inż. Piotrowi T. Gołosowi stopnia naukowego doktora habilitowanego w dziedzinie nauk leśnych w dyscyplinie leśnictwo.

Sekretarz Komisji
dr hab. Iwona Skrzecz

Przewodniczący Komisji
prof. dr hab. Tadeusz Kowalski

Sękocin Stary, 7 marca 2019 r.